

borodnak ki, a helyes célirányos családi nevelés a szoktatás példája és oktatás által részint csirájukban elfojthatók, részint helyes irányba terelhetők.

Vegyük elő első sorban a kárörvendés utálatos bűnét, mely közel rokon az irigységgel és fűvésséggel, melyek oly otthonos vendégei lehetnek a tanteremnek. — Ezek csirái ha már megvannak a gyermekben fejlődnek és erősödnek maguktól is, ha a családi környezetben alkalmas tápanyagra találunk s mint jól kifejtett hibák jelentkeznek az iskolában mindenkor, mikor csak alkalmuk van fejöket felütni.

Hogy azonban ezen alkalom meg ne adassék, első és elengedhetlen szüksége a népiskolának, az emberi léleknek, a szívnek, a kedélynek az első naptól kezdve oly irányban való képzése, mely irány mindinkább alkalmas talajjára képezze a gyermeki lelket. A nemes erkölcsök és indulatok befogadására, fokozatosan képezze az iskola a még nagyon idomítható gyermeki kedélyt a jó, szép és igaz tulajdonok megértésére, befogadására és megtartására, tárja fel a tanító gyermekei előtt felfogásukhoz mérten az egyes szép erények magasztos voltát, értesse meg velük, hogy az embernek Toten embertársai és önmaga iránt kötelességei is vannak s azok pontos teljesítése okoz valódi örömet. — Ha a tanító ekként ily fegyverekkel veszi fel a küzdelmet tanítványai lelkében honosulni kezdő nevelési ferdeségekkel, akkor általánosságban eléget tett ebbeli kötelezettségének s egyes előforduló esetek képezik az orvoslás tárgyát. — A szív és kedély képzését, hogy miként eszközöljük, azt uraim úgy hiszem Önöknek, mint tanítóknak említeni felesleges, hisz' mindnyájan tudjuk, hogy egy ilyes hivatásában buzgó tanító kezében minden tárgy alkalmas anyag a szívképzésre. — Vegyük kezdetben a beszéd-gyakorlatokat, később az olvasmányokat, ezek jól kezelve és válogatva, kimeríthetetlen bányát szolgáltatnak a kedély nevelésére, ott vannak továbbá a népmesék, a real dolgok, sőt minden az iskola életében történő napi esemény kiinduló pontját képezheti egy-egy a gyermeki lelket nevelő tanúság levonásának. — A tárgyalás alá vett olvasmányok, mesék vagy bármilyen által nyújtott intelmek, úgy dolgoztassanak fel, hogy az ott előforduló jó tulajdonság, erény vagy helyes cselekedet a gyermekek előtt mint kedves vonzó és könnyen utánozható példa tűnjék fel s lehetőleg a mindennapi életből a gyermeki kedély köréből legyen merítve.

S ha az ily működés után a káröröm, irigység mindig szörványosabban fordul elő iskolánkban sőt megfigyelésünk után azt tapasztaljuk, hogy gyermekeink valódi érzelmek osztoznak egymás örömeiben és szomorúságában, úgy azon jóleső öntudat, hogy fáradozásunk nem jutott a sziklára hullott mag sorsára — legszebb jutalmunk.

Az oktatlan büszkeség szintén a művelt család nevelésének egyik szarvas hibája. — Általában hangzatosabb fordul elő iskolánkban sőt megfigyelésünk után azt tapasztaljuk, hogy gyermekeink valódi érzelmek osztoznak egymás örömeiben és szomorúságában, úgy azon jóleső öntudat, hogy fáradozásunk nem jutott a sziklára hullott mag sorsára — legszebb jutalmunk.

Az oktatlan büszkeség szintén a művelt család nevelésének egyik szarvas hibája. — Általában hangzatosabb fordul elő iskolánkban sőt megfigyelésünk után azt tapasztaljuk, hogy gyermekeink valódi érzelmek osztoznak egymás örömeiben és szomorúságában, úgy azon jóleső öntudat, hogy fáradozásunk nem jutott a sziklára hullott mag sorsára — legszebb jutalmunk.

Az oktatlan büszkeség szintén a művelt család nevelésének egyik szarvas hibája. — Általában hangzatosabb fordul elő iskolánkban sőt megfigyelésünk után azt tapasztaljuk, hogy gyermekeink valódi érzelmek osztoznak egymás örömeiben és szomorúságában, úgy azon jóleső öntudat, hogy fáradozásunk nem jutott a sziklára hullott mag sorsára — legszebb jutalmunk.

Az oktatlan büszkeség szintén a művelt család nevelésének egyik szarvas hibája. — Általában hangzatosabb fordul elő iskolánkban sőt megfigyelésünk után azt tapasztaljuk, hogy gyermekeink valódi érzelmek osztoznak egymás örömeiben és szomorúságában, úgy azon jóleső öntudat, hogy fáradozásunk nem jutott a sziklára hullott mag sorsára — legszebb jutalmunk.

Az oktatlan büszkeség szintén a művelt család nevelésének egyik szarvas hibája. — Általában hangzatosabb fordul elő iskolánkban sőt megfigyelésünk után azt tapasztaljuk, hogy gyermekeink valódi érzelmek osztoznak egymás örömeiben és szomorúságában, úgy azon jóleső öntudat, hogy fáradozásunk nem jutott a sziklára hullott mag sorsára — legszebb jutalmunk.

Az oktatlan büszkeség szintén a művelt család nevelésének egyik szarvas hibája. — Általában hangzatosabb fordul elő iskolánkban sőt megfigyelésünk után azt tapasztaljuk, hogy gyermekeink valódi érzelmek osztoznak egymás örömeiben és szomorúságában, úgy azon jóleső öntudat, hogy fáradozásunk nem jutott a sziklára hullott mag sorsára — legszebb jutalmunk.

Az oktatlan büszkeség szintén a művelt család nevelésének egyik szarvas hibája. — Általában hangzatosabb fordul elő iskolánkban sőt megfigyelésünk után azt tapasztaljuk, hogy gyermekeink valódi érzelmek osztoznak egymás örömeiben és szomorúságában, úgy azon jóleső öntudat, hogy fáradozásunk nem jutott a sziklára hullott mag sorsára — legszebb jutalmunk.

tásokat hoznak, akár testi, akár anyagi vagy szellemi tekintetben, ezek azon megpróbáltatásoknak férfian ellentállni, vagy azokat emberi módon tűrni épen nem bírják, hanem vagy elbúknak testileg vagy szellemileg vagy proletrákká lesznek, sőt az öngyilkosok vagy tömegének jó része család nevelésből nyerte tragikumához a kezdő szaklat. — Ha pedig keresztül élte a felnőtt korhoz vezető éveket, lesz belőle a leg-szorosabb kasztlelet egyik buzgó harcosza.

Valóban tündöklő példa gyanánt szolgálhat a nemes családi nevelés terén is boldog emléktű nádorunk József főherceg, ki alsóthi kastélyában nemcsak megengedte, de követelte is, hogy gyermekei jobbagyainak gyermekeivel érintkezzenek, mit azok annyira meg is cselekedtek, hogy a jatekból a kis főhercegek nem egyszer kék föltoakat vittek haza, — természetesen cserébe. — Ebből azonban nem csináltak otthon nagy csudát, mit az is bizonyít, hogy nem ritkán félóra mulva a falubeli játszótársak ökleikkel ütögették a kastély falát, hangosan kiabálván, hogy Palatinus, Pista vagy Jóska gyere ki játszani.

S nagy részben az ily irányú családi nevelésnek lehetett eredménye, azon páratlan népszerűség s a nép minden rétegében elterjedt önzsenéküli közszeretet, melylyel O fensége József főherceg és magas családja bír.

Egy jelenleg is élő tanítóképzési igazgató és elismert paedagogiai író a 70-es években egy nótanótó képzede élén állt s ott azt a szomorú tapasztalást tette, hogy a kisasszonyok közül egypár — bizakodva előkelőbb származásában, — társnőit lenézi s velük minden szorosabb baráti érintkezést kikerül. Epen egy ily tárgyú vitaközhaszn és jelenetek pedig észrevételül tanúja is volt. — A következő órán az igazgató egy csomaggal jelent meg a lányok között s figyelmüket a csomagra irányozta, mit lassan bontogatni kezdett. — A lányok kíváncsian állták őt körül. — Egyszerre azonban nagyokat sikoltva szétrebbentek, mert a csomagból egy koponya vált ki. — Az igazgató ekkor a lányokhoz fordult s kérdé, vajjon ki tudná közülök megmondani, kié volt ezen koponya s vajjon ennek néhai birtokosa milyen családból származott, vajjon törvényeséki bíró volt-e, vagy csak napidíjas vagy pláne koldus, a koponya néhai birtokosának atyja s anyagi viszonyai is vajjon milyenek lehetnek. — Mindezen kérdésekre természetesen — hiányzott a felelet. — Az igazgató azonban e jelenetből kifolyólag az egyenlőségről, a felebaráti szeretetről, szerénységről és az emberi élet céljáról adott tanítványainak olyan értelmet, melynek következménye nemcsak kiirtotta közülök az oktatlan büszkeséget, de egész életükre befolyással volt.

Nem állítom azonban ezel azt, hogy a tanító iskolájába szintén valami koponyát vigyen, isten meitsen. A mi kis tanítványaink legtöbbje nem tudná mi az, de ha tudná is e módszer elemi iskolájában nagyon drasztikus volna, használjunk mi mást, hasunk a gyermek kedélyére jó példák idevágó olvasmányok és mesék által, a vallás erkölcsi oktatás is nagyban hozzájárul ezen bűn orvoslásához, mert ott is ki van fejtve azon sokak által nem méltányolt igazság, hogy az Istennek mindannyian egyforma gyermekei vagyunk és „Szeresd felebarátodat...”

Az engedetlenség és dacz, önféjűség és makacosság szintén tulnyomólag a művelt család ferde nevelésének kifoilyása. — A rosszul nevelt gyermek nem ahhoz lett szoktatva, hogy ő engedelmessékedjék, hanem hogy minden környezetben neki engedelmessékedjék, így aztán könnyen megfejtethető, hogy míg talán kezdetben az iskolában lévő helyzete szokatlan voltánál fogva — szót fogad, később terhére válik az iskola fegyelme, tanítója szavát nem tetszésének világos jeleivel fogadja és immel-ammal teljesíti, sőt később a vett parancsot határozottan nem teljesíti, daczos arczal annak ellenkezőjét teszi s végül, hogy jó nevelésének egész koronáját feltegye, tanítójával nyílt feleselésbe bocsátkozik. — Hogy ennyire egy tapintatos tanító a dolgot fejldőni nem engedti, az bizonyos, de meg az is bizonyos, hogy egy rakoncátlan gyermeknek ily nemü viselete öt perc alatt megrendítheti azon fegyelem alapját, mit a tanító heteken át épített. Egy ilyen eset teszi leginkább próbára a tanító türelmét és tapintatát s ha ekkor a tanító higgadságát vesztve megdondolatlanul, a pillanat hevéből elragadtatva cselekszik, sokszor a kellemetlenségek szakadatlan sorát zudítja maga ellen. — Végös esetben a tanító a nyilvánosan daczos gyermeket a tanteremből azonnal eltávolítja s ezen lépésről a szülőket és felettes hatóságát nyomban értesíti, gyermekeit pedig óva inti a botrányos magaviselet ilyenü követésétől. Ez azonban csak az utolsó eset, kiseritse meg a tanító előbb — amennyire tanítóti méltósága megengedi a daczos gyermek lelkére beszélni sőt meggyőzni arról, hogy a tanító minden gyermeknek csak javát akarja és a mit ő parancsol, az a gyermekeknek mind csak hasznukra van, mert csak olyan dolgot követel tőlük, minek teljesítése őket okosabbá teheti, tüntesse fel az engedetlenség, daczosság, utálatos voltát, mutassa ki az idevágó egyes példákából, mesékből, hogy az engedetlen gyermek előbb-utóbb megalkoltak rut vétkükért s hogy azok sem az Isten, sem az emberek előtt nem kedvesek stb., stb. s legutóbb esetben szavainak meg lesz a kellő hatása a gyermek magába szál, megbánja vétkeit. — Ha mindezek után —

a jelenet ismétlődésétől tartva — a gyermek szüleit értesíti s közreműködésüket óhajtja gyermekükbe fejlődő rossz indulat elfojtására ezt csak helyesen cselekszi.

Szerény véleményem szerint egy tanuló szellemi értékének megítélésénél első sorban az erkölcsi magaviselet jöhet tekintetbe s csak azután az egyes tantárgyakban tanúsított előmenetele. — A tapasztalás is azt bizonyítja, hogy a tüzes felfogású, de rozsz magaviseletű tanulók a közéletben szereplésüknél ritkán válnak oly hasznavehető tagjaivá a társadalomnak, mint a volt jó magaviseletű, de talán nehezebb felfogású gyermekek. Ez is egyik bizonyítéka annak, hogy a jó magaviseletben nyitakozó kedélyképzés szolgáljon egyik főfeladatú a tanítónak, mert amit az ismeretek szerzésében netán az iskolában vesztett a gyermek, azt a közéletben sokszor alkalma van megszerzeni, de ha a lélek nemességének a kezdet nem veti meg alapját, úgy azt pótolni többé soha-soha nem leend alkalom.

Hogy azonban a családi nevelés hibái a tanteremben alkalmat ne leljenek jelentkezni, esetleg izmosodni, arra mindenek felett legjobb gyógyszer a példa. — Tudjuk, hogy minden gyermekben mennyire ki van fejlődve az utánozási ösztön, ha környezetében jól lát azt utánozza, ha rosszat lát pedig azt utánozza. — Igaz ugyan, hogy a nevelést a tökélyig óhajtánánk vezetni, akkor a családnak, iskolának és társadalomnak együttes jó példa-adása válik szükségessé, de mivel mi csak az iskola felett rendelkezünk, tehát főtörökvésünk oda irányuljon, hogy az iskola belétele a gyermekeknek a tisztaság, rend, igazság, szelidség, istenfielem és felebaráti szeretet gyakorlásában a legjobb példát nyujtsa s míg a tanulók társaiktól is csak jó példát láthassanak, addig a tanító tanítványainak a saját egyéniségében összpontosítsa mindazon tulajdonságokat, melyek a gyermekek szemében a kifogástalan tökélyesség színében tűnjenek fel. — Ekkor elérjük azt, hogy a gyermek rajongó tisztelettel és szeretettel közeledik tanítóhoz s óhajtásának legkisebb jelét parancsnak veszi s teljesíti, mert nagyon igazza van Pestalotinak mikor azt mondja: „Magát a jót tenni, az a legjobb eszköz, mi által a gyermekeket a jóra taníthatjuk.”

Novoszel János,
tanító Tordán.

HIRHARANG.

* **Személyi hírek.** — Hertelendy József főispán ur ő méltósága f. hó 25-én hivatalos ügyekben elutazott s f. hó 29-én tért haza. — Schmausz Endre Bács megye alispánja és Hauke Inre ugyanottani első aljegyző vizügyi tárgyalások céljából több napot meggyének területén töltöttek s egy napig alispánunk vendégei is voltak. — Dániel László főjegyző több napig tartó hivatalos körútról f. hó 29-én visszaérkezett.

* **Eljegyzés.** Plesz Julesa n. becskerekeli leiki és testi tulajdonokkal gazdagon megáldott ifju leányt eljegyezte Wolf Miksa kereskedő Szerb Ittebéről. — Teljes boldogságot kívánunk e szívvel eredő frigyhez.

* **F. hó 20-án** osztott ki Ujvár községi telepes árvízkarosultak között nagys. Csávósy Gyula, mint nagys. Csávósy Béla ország. képviselő ur helyettese, és Chemez János szolgabíró ur a „jó szív” kegydományaiából 1200 frtot magbuza beszerzésre. — Fogadják ugy másog Hertelendy József főispán, nagos Csávósy Béla orsz. képviselő, tettes Chemez János szolgabíró urak, kiknek leginkább köszönhető a kegydomány kieszközölése, — ugymint a „jó szív” nemes adományozói a segélyben részesített árvízkarosultak nevében hálás köszönetünket. — J. Kamp, bíró. Ströbl Adam, jegyző.

* **Katalin-bál.** — A n. becskerekeli munkás-képző- és társas-egylet saját pénztára gyarapítására f. hó 24-én hangverseny és szimfoniával összekötött „Katalin-bál”-t rendezett. — A műsor énekeireit az egyleti dalárda adta elő s különösen nagy derűtséget keltett a bohókás tartalmú és dallamu „Frosch-Quartett”. — „Er muss taub sein” című I. felvonásos német bohózat kifogástalanul lett eljátszva s a szereplők közül ki-vált Heimermann T. k. a. és Gion ur. — E sikerült előzmények után a legjobb hangulattal kezdetét vette a tánc s változatlan jó kedvvel folytatódott kiváló kiviradtig. — Nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül ama teljesen lényegtelen körülményt, hogy ezen majdnem kizárólag német ajku tagok által rendezett mulatság táncrendjében négy „csárdás” volt bevéve, s mind a négy csárdás nagy lelkesedéssel és kitartással lett is táncolva.

* **Követésre méltó példa.** Folyó hó 18-án Wallentin Márkó idvori községi bíró háznál nagy lakodalm volt. — Mint minden lakodalomnál, a fiatalok egyéb zene híján egy harmonika hangjaira itt is hamar táncra kerekedett, s öröm volt nézni, amint szerb ifjak a csárdást majdnem egy óra hosszáig lelkesedéssel táncolták. — Az est folyamán a csárdás többször és fokozódott lelkesedéssel lett táncolva. — Valamint a magyar és szerb nóta, egy a két nemzet táncza között is félreismarhatlan rokonság, hasonlatosság van a mennyiben mindkettő, mindegyiknél először andalgó lassu, majd kicsapongó friss, s így nem is feltűnő körülmény, ha egyik nemzet a másik nemzettel annyira rokon táncot járja, de igenis

igazolt öröme ad okot azon körülmény, hogy az elfoglaltság, mely e tekintetben eddig többé-kevésbé uralkodott, mindinkább szűnik. — Bár csekély esemény egy idvori csárdás, mégis követésre méltó példaként ajánlhatjuk.

* **Fischer Sándor.** A magyar irodalmat november 25-én súlyos vesztesség érte: egyik legmelegebb barátja, ki már eddig is, fiatal kora daczára, rendkívüli szolgálókat tett költészetünknek és irodalmunknak, ma reggel, 35 éves korában meghalt. A leg-igénytelenebb emberek és a legszorgalmasabb írók egyike hunyt el benne; irodalmunknak alig volt valaha olyan lelkes barátja, mint ő; alaposabb ismerője is nagyon kevés, olyan pedig, aki az irodalom kitűnő termékeivel a világ elismerését, bámulatát több buzgalommal és tehetséggel tudta volna kivívni, mint ő, ma talán egyáltalán nincs. S halála azért pótolhatatlan vesztesség az irodalomra, mert ő olyan kiváló tulajdonságokat egyesített magában, melyek ritka emberben találhatók meg együtt, mint megvoltak ő benne. Fischer Sándor Budán született, jó-módu szülőktől 1853-ban. Tanulmányait elvégezvén, hivatalnok lett az egyesült budapest-fővárosi takarékpénztár budai fiok-jánál, melynek egyik legszorgalmasabb, legtehetségesebb tagjává lön. Irodalmilag mindig szeretett dolgozni, de műveivel eleinte a nyilvánosságra nem lépett, leginkább azért, mert a magyar nyelvet tökéletesen nem bírta, bár teljesen érlette. Hajlandóságának akkor engedett tért legelőször, midőn a nemzeti színházban Madách „Ember tragoediája” színre került. Ez egész lázba hozta Fischert. Magát a művet ismer-te természetesen az előtt is, de ezzel nem elégedett meg: tudni akart e nagyszerű költemény írójáról is mindent s azt óhajtotta, hogy magát a művet ismerje meg az egész művelt világ. Első dolga volt lefordítani magát az „Ember tragoediáját”, még pedig abban a scenirozásban, amint az a színházban színre került, hogy a német közönség ne csak olvassa, de színpadok előadásai után láthassa is e darabot. Egy időben sokat fáradozott azon, hogy e darabot Párisban is előadják, de ezt keresztülvinni nem tudta. Aztán neki állt s elkezdte kutatni Madách életét — s nem sokára a „Deutsche Rundschau”-ban olyan tanulmányt irt Madáchról és az „Ember tragoediájá”-ról, mely ugy adatainak rendkívül gazdagsága, mint föld-dolgozásának szépsége és hangjának lelkesedett melegsége által egyszerre reá és tehetségére fordította a figyelmet. E tanul-mányát lefordította s óhajtotta, hogy magyarul is megjelenjen, majd ha felgyógyul. De azért itthon még vajmi keveset tudtak felőle s irodalmi működése felől az írók nagy része is annyi tájékozottsággal birt csupán, hogy „valami különös budai polgár”, aki „szereti” az irodalmat. Ekkor azonban ő már javában dolgozott egy másik, nagyszerű művön, mely nevével halhatatlanná tette nemcsak a német irodalomban, mert műve né-metül, Lipésében jelent meg, de a magyar közönség előtt is, mert a magyar nép leg-nagyobb lyrikusának, Petőfinek állított könyvében soha el nem múló emléket. E mű, mely negyven ivnyi terjedelemben adja Petőfi életének minden érdekes mozzanatát, elkezdve gyermekkorától, iskolától, addig, míg a költő katonáskodott, színész lett s végre a fővárosba jutva, elfogadta azt a helyet irodalmunkban, mely őt méltán meg-illette: a mű fényes tanubizonyosságul annak, hogy milyen nagy tehetséggel és szorgalom-mal birt Fischer Sándor, de a mi egyuttal szomorú tanúsága annak is, hogy benne csakugyan pótolhatatlan vesztesség érte irodalmunkat. Mennyit használhatott volna még költészetünknek ez a fiatal ember, a ki teljes erejét a magyar irodalom szolgálatának szentelte, s áldozott annak önzetlenséggel és nagyilekltséggel „Petőfi”-jét is saját költ-ségén adta ki, sőt betegségében még arról is intézkedett, hogy műve az ő költségen fordíttassék le és adassék ki magyarul is. A „Petőfi” természetesen közönségünk a legnagyobb elragadtatással fogadta. A lapok hosszú cikkekben méltányolták azt a rend-kívüli szolgálót, melyet Fischer e műve által az irodalomnak és a magyarságnak egyformán tett, a Petőfitársaság megválasztá tiszteletbeli tagjának, s az arról szóló ok-levelet küldöttségileg nyujtá át Fischernek, ki már akkor nagy beteg volt. De azért véghetetlenül jól esett neki miközödsége ez előismerése, s különösen nagy örömeire szolgál, mikor betegségében a Petőfi-társaság elnöke, Jókai is meglátogatta. De a kór, mely életerején rágódott, olyan természeti volt, hogy a megmenekülésre nem is gondolhatott, s egész tisztában volt azzal, hogy halála csak napok kérdése. Elhunytát bizonynyal mindenütt mely részvételt fogják fogadni, mi talán enyhíteni fogja özvegy anyja mély bánatát, ki ez évben már másodíkat veszítette el. Temetése, a r. kath. vallás szertartása szerint, november 26-án d. u. fél 3 órakor volt, budai fűt 56. sz. alatti halottas házból. A Petőfi-társaság, melynek tagjai Szana Tamás titkár külön meghívta a temetésre, díszes koszorút helyezett elhunyt tiszteleti tagjának koporsójára. A megboldogultat a budai vizivárosi temetőben helyezték örök nyugalomra.

* **Gyilkos merénylet.** Tarras községben mult héten a végrehajtó vérszentjének ünnepe alkalmából barátait és ismerőseit kedélyes vacsorához meghívta. — A kis társaság a legjobb hangulatban társalgot vacsora után, midőn a sűrűn befűggyőzött ablakon

át egy lövés történt. — Képzeltetni a társaság első ijedelmét, s fokozott rémületét, midőn a társaságban jelen volt Vlaskality községi jegyző véres fejjel a földre rogyott. — Behatóbb vizsgálat után kitűnt, hogy a sérülés nem vesélyes, a mennyiben a sérültek csak horzsolták a fejét. — A jegyző hazaszállítása után a társaságban jelen volt 3—4 férfi tag az esteli 8 órakor már alvó bíró és községi örök felkeltése után nyomozásra indult. — Kutatásait a fegyver tulajdonosok házaiban indították meg, s már a negyedik helyen friss lövés nyoma volt a mulató tulajdonos fegyverén észlelhető, — mit azonban az egy galambra tett lövéstől eredőnek mondott. — Eme kifogás daczára a már avizált csendőrség az illetőt letartóztatta, s több gyanuokon kívül azon körülmény is a letartóztatott bűnössége mellett bizonyít, hogy az illető öcsésen elkövetett sértés miatt lelévéllel fenyegette a községi irnokot.

* **Rabló-gyilkosság.** Már-már azt hittük, hogy a kormány és megyénk alispánja erélyes intézkedésének sikerült a hírhedt „ozorai“ (uzdini) állapotokat megszüntetni, midőn vettük a következő tudósítást. F. hó 21-én d. u. 5 és 6 óra közt az Ozoráról Pancsova felé menő postakocsit eddig ismeretlen tettesek a község közelében kirabolták s a postakocsit meggyilkolták. A rablóknak aligha volt nagy szákmányuk, mert a tavali ozorai postarablás óta a nagyobb pénzküldemények via Temesvár, Vercse mennek Pancsovára. — Ezen merész rabló-gyilkosság annál elszomorítóbb, mert Ozorán tudvalevőleg állandóan 15 zsandár tartózkodik.

* **„A községi számvitel és pénzkészítés Torontál vármegyében“** — cím alatt jelent meg egy 60 lapra terjedő füzet gyulai Gaál József Torontál vármegye II. alszámvevője által kiváló szakértelemmel szerkesztve, mely mű különösen községi előjáróknak, szigorló jegyzőknek s a községi lakóknak megbecsülhetetlen használható utbaigazításul szolgál a községi vagyon belkésze tekintetében. — Az első rész a gazdaságra vonatkozó elméleti magyarázatokat foglal magában, a második rész a „gazdasági számvitel“ szükségességét magyarázza, a harmadik rész már a „községi gazdaságával“ foglalkozik, míg a negyedik rész a „községi számadásáról“ szól. — Torontálmegyében szabályrendeletemmel megállapított mintázatok a maga helyén mindenütt be vannak illesztve, illetőleg a megállapított minták javítva vagy bővítve s részben még hiányzó minták pótolva vannak. A midőn az érdekeltek figyelmét ezen praktikus műre felhívjuk, dicsérőleg kell megemlékeznünk Gaál József szerzőről, ki mint megyei alszámvevő nagymérvű hivatalos elfoglaltsága mellett szabad idejét és szakértelmét ezen hézagpótló mű összehállítására fordította, mely művel sok tájékozatlannak ad biztos utmutatást s minek következtében számos helytelen intézkedés fog elkerülni. — E mű ára 70 kr. s megrendelhető szerzőnél vagy a Pleitz Ferencz Pál-féle könyvés könyvnyomdánál.

* **Felhívás előfizetésre.** Esmék és emlékek, írta Gonda Béláné sz. Nagy Irma. E szerény cím alatt szándékozunk közrebocsátani egy korán elhunyt tehetséges fiatal írónőnek: Gonda Béláné szül. Nagy Irma asszonynak a Fővárosi Lapok, Nemzet, Pesti Napló s Országvilág hasábjain megjelent nevelésügyi cikkeit, irodalmi tanulmányait és uti tárczáit, kiegészítve egy önálló, igen érdekes tanulmányal Racine színműveiről. Egy fehérlő lelkű, nagy műveltségű és kiváló szellemű nő lelki világa tükröződik vissza a művekben, melyeknek nem az írásvágy, de a nemes idealok után való hivatott törekvés, az ügy igaz szeretete, az alkotni, javítani, teremteni vágyó lélek magasatos ihlete adott lételt. Megérdemlik azért e különben igénytelen szellemi alkotások, hogy összegyűjtve, újból és tartósabban érvényesülhessenek s egyszersmind megőrizzék áldott emlékezetét annak a nemes léleknek, mely bár évek óta élet-halál küzdelmet vívott az emészítő korrall, nem szűnt meg lelkesülni, nem szűnt meg munkálkodni egy magasatos ideal: a női műveltség érdekében. Az Esmék és Emlékek tartalma: Gonda Béláné, sz. Nagy Irma (Élet- és jellemrajz, arcképpel). A nőkről a nőknek. — Nőoktatás. — Nőnevelés. — Női műveltség. — A nőkről. — A társas életből. Irodalmi tanulmányok: Racine színműveiről. — Négy nagy költő barátsága. — A bolygó zsidó. — Szellemes társalgók. Utí képek: A domsinai jégbarlang. — Gleichenberg. — Abazzia. — Körül a Quarnerón. Vegyesek: A madarak vándorlása. — Ötletek. A mű mintegy 10—12 nyomtatott ívnyi tartalommal, a szerző arcképpel, igen díszesen kiállítva f. é. december havában jelenik meg. Előfizetési ára füzve 1 frt 50 kr., diszkötésben 2 frt, mely összeg az alulírt kiadóhivatalba küldendő. Gyűjtőknek 10 előfizető után egy diszkötési tiszteletpénddel szolgálnak. A mű tiszta jövedelme a szerző nevére az orsz. nőképző-egyesület budapesti leánynevelő intézetében teendő alapítvány céljaira fog fordítani. Ifj. Nagel Otto könyvkiadóhivatala Budapest, VIII., Muzeum-körút.

* **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rosz emésztés vagy székrekedés következtében, felfuodásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban, vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitzporok“ használata által biztos gyógyulást érnek el.

Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye, az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő. 1

IRODALMI CSARNOK.

A fényűzés.

A fényűzés a szükségesnek ellentéte és túlzott mértékben mindig veszedelmes; izlés nélkül tobzódással jár, mikor is testi és erkölcsi elgyengülést, utálatos önzést és önfelédést szül. Senki sem nevezte még az éhség, szomjúság vagy egy harmadik hiány kielégítését fényűzésnek, csak a kielégítés utja, módja és lehetőségünk viszonyában fekszik a fényűzés, s csak az érette feladott nemesebb kötelességek összeállítására által lesz erköltesülendő. A fényűzés nem kérdezi: kifutja-e jövedelmed szükségeseink ily keresett módjoni kielégítését? eltart-e vagyond mindvégig? nem érhet-e szerencsétlenség? nem vár-e családodra koldusbot? megegyezik-e a pompa polgári állással? nem handa-bandász-e „Isten nevében“ adósságot csinálni s azt eltékozolni?

Az ember felég szellem, félig test; egészen test a gyermekiség első éveiben, ha egész szellemm lenni törekszik, a megkívántató túlfolinóság nyakára nőhet. Csak természetesség képezi a szép, férfias műveltséget, melyet az állam a népek bölcs kormányzása, a tulnépesedésnek városok és gyarmatok általi építése és a túlságos fényűzés elé tett egyéb akadályok segítségével terjeszthet. A fényűzés az államnak csak használhat, mert általa a munkás osztály jövéle növekszik, s nincs szükség törvényre a panzarlást illetőleg, ha szorgalom és jó szokások éberfigyelemmel kísértetnek; a nemzet többet szerez, mint költ e jövélet nem mulékony vagy esetleges, s nincs a változó körülményeknek alávetve. Egyeseket illetőleg, az állam megnyughat, ő teljesítette kötelességét, képzett szükségletekből képzett különbségek erednek a középosztályban. Régekte csak az volt szegény, ki éhezett és nem ruházódhatott; most, ki nem a divat bolondja, lovakat, inast, szép szobákban fényes butort nem tarthat! A bölcs szerint gazdag csak az, kinek keresete felülmúlja kiadásait; ez a valóban gazdag; a fényűzés — mesterkelt szegénység.

Melon, Maudeville, Hunse, Home, Sterrant, Genovesi stb. a fényűzés barátai; Montesquien, Helvetius, Plouquet stb. annak ócsárlói, ezek nem különböztetik meg az állam fényűzését az egyesektől, a magánosát a nyilvánosokótól s csak erkölcsi hátrányait látták, nem pedig politikai előnyeit. A régiek dolgoztattak alattvalóikkal; miniket a fényűzés kényserit erre, rabszolgákká s még kevesebbé aljasít. A pöffeszkedő lárva. „becsületlen pénzembe került!“ gyakran magába becsülete kerül! Nyilvános fényűzés sarkalja a művészek szorgalmát, különben Lykurgus vas-aranyára, fekete rátájára és helotáira kellene visszatérnünk; de a fölöslegesnek szüksége, vagy a hiúság fényűzése, mindig ártalmas marad, habár a körülményeket a számításból soha ki ne feledjük, Aristippus gunyolónak lármájára: „E fogoly nem 50 aranyot, de alig hogy 3—4 obulustér“ — joggal felelhetette: „Nem 50 drachma éppen annyi, mint nektek 3—4 obulus!“ Maudeville híres méhe meséjében bebizonyította a fényűzés szükségét az államban. Mivé lenne a kereskedés és tengeri hajózás fáradság nélkül? mivé a művészek és szabók hiúság nélkül? a katonák nagyravágás, a lakatos tolvajok, a három egyetemi tudákos kar bűnösök nélkül. A túlzott kéjhajászat alkura lép kötelességével, hazafiságával, a hogy érzékiségében ne zavartassék, arannyal nyujt szellemi erő és élet helyett — pedig a csupasz aranyra épült államházat az első zivatar megdönti.

A nép fényűzése mindig a hanyalló és soha a növekedő jövélet jele; a pazarlasi törvények a kort soha meg nem győzték, hanem mellékes utakon új veszélybe sodorták. Legjobb törvény — az uralkodó példája, udvaruk takarékosága hatással van a főbb rangok, ezeké a nép háztartására, mint ezt Frigyes, József s az utolsó badeni gróf alatt tapasztaltuk. Elődeink e szempontból ítelték meg a fényűzést, s azért elneveztek — kifizamadottságnak. Az újabbak szintén gyomnak tekintik, melyet azonban kiirtani nem lehet anélkül, hogy vele együtt a növényzet, mely közé szövődik, ne szenvedjen; ók a gyomnak tehát csak hatást szabni akarnak. Újabb fűvészek azt állítják, hogy a gym-gyom épen nem létezik, ezeket a nők pártolják, kik közül igen sokan, ha már urhölgyekké nőttek ki magukat, a csipkét szükségesebbnek tartják az ingnél, szép burtorzatot és rézmetszeteket a liszt, fa és világitásnál; azokat látjuk, ezeket pedig nem; s minek is a láda kész liszt, a mig hitelünk tart? Némelyek gazdaságnak tartják gyertyát nem gyujtani, nyáron sötétben vacsorálni, télen idejében lefeküdni és későn kelni, hogy a fűtéstől meneküljenek; hanem a napvilágnál nem nézik a pénzt a kertekben és tekepályákon. A pompaidükben mindig a gyöngédebb nem vezette jégre az erősebbet; az asszony gyermek lett, a férfit asszony, mindketten az érzékiség rabszolgái. Németország 1819-ben 172 milliót költött gyarmat-termesztményekre, s pedig kávé, csokoládé,

tea, dohány és fűszerre 52 milliót; olasz és francia selyemre 130 milliót; angol gyártmányokra 350 millió frtot csupán nélkülözhető tárgyakra, az számba sem véve, hogy minden cukorsüveg egy szerezsen, s minden gyöngyszem egy buvár életébe került, miként az emlékezetes Lajos-éj talán száz hugenottáiba!

Az államot boldoggá csak erény és erkölcsös szokások tehetik, az egyesekre nézve ezek többet érők a gazdaságnál, az állam pedig egységből áll; ennek utja egyszerűség, s mig ez ki nem veszett, szép volt az ily beszédet hallani: „Az Isten éltesse sokáig jó uramat!“ a boldogult úrról megemlékeztek, a rokonokat haszon keresés nélkül szerették, mint saját gyermekeiket és többet tettek, mint lármáztak! Elődeink alapítványokat hagytak; most a szegény küzd éhség, zivatar és a koldusbíró ellen és meghal a hajduk kezei között. Lykurgus egész éven át egy kabátban járt, s Phocion nem fogadta el Sándornak száz tallérját, hanem vizet hozatott magának és abban lábait megmosta; Inc és do Castre, portugál Indiának főkörmányzója, 3 db. kenyert és egy ostort hagyott maga után. A mi államhivatalnokaink jóságaiakon költögetik nyugdíjaikat, az állam a multban polgárai után élt; most egy negyedet alattvalóink az állam tartja. Tetszenek nekem az idők, midőn Fülöp hesseni gróf 100 tallért fizetett fiáért kospénzben; én 80 frot fizettem egy öreg pástornak a gymnasiumban (1782) kosp- és szállásért, s jobb volt a mostani 302 ftonnál, az egyetemen elég volt 1100 frot mit az ifju urak most a gymnasiumban is kevesellenek. Tetszenek nekem az idők, midőn a brandenburgi választó fejedelemnek Joachimnak, udvari zsidója így számolt: „Annyi a Magdolna hölgyeké...“ Gusztáv és XII. Károly a sereg előtt imádkoztak és énekeltek. Erzsébet pedig IV. Henrik követének, annak bizonyásgaul, hogy a házassági ajánlatot nem félelemből, hanem politikai okokból utasítja vissza, — fehér térdét mutatta — s a követ megeskölta e szavakkal: „királyom is így eskedett volna!“ Burgundi Károly udvarával halt ki az egyszerűség és kapott lábra a pompa: az udvarok fényűzése elkábítja a közép és hivatalnok osztályt. Az én időmnek egyszerű de nagy emberei nincsenek többé, mint az én szegény nagyapám, kinek asztaltáblája egyszersmind íróasztala is volt, melyen számolt s velem is számoltatott, hogy a papirt megkimélje.

(Folytatás következik.)

IRODALOM és MŰVÉSZET.

„Bulletin bibliographique de la librairie française“ cím alatt Révai testvérek könyvkereskedése (Budapesten IV. váci utca 1.) három havonként a francia irodalom legújabb műveinek jegyzékét szokta szétküldeni. Így kaptuk ezuttal már a jegyzékek 4-ik számát. Nálunk, hol a műveltebb polgári osztály csak úgy olvas francziául, mint a legfelsőbb körök, e jegyzék valóban hezagpótló. Francia kiadóink jegyzékéhez ritkábban és nehezebben férhetünk hozzá. — az újabb francia termékeket meg legfeljebb a könyvkereskedések kirakataiban láthatjuk, hol azonban sokkal gyorsabban váltakoznak mintsem azokról tudomást szerezhettünk volna magunknak. E bajon segítenek Révaiék e „Bulletin“ által minnek egyik legfőbb előnye abban áll, hogy nemcsak cím szerint sorolja fel a megjelent könyveket, de néhány jellemző sor kíséretében azok tartalmával is megismertet. Azt pedig, hogy e jegyzék a legteljesebb összehállítás a francia nyelv időnkint megjelenő és minden ághoz tartozó műveknek, bátran elmondhatjuk és melegen ajánljuk a francia irodalom barátainak, hogy a jegyzék megküldése iránt Révai testvérekhez forduljanak kik azt ingyen és bérmentve küldik meg.

A „Pénzügyi Utmutató“ című sorsolási lapra, mely újkor harmadik évi folyamába lép, felhívjuk különösen azon olvasóink figyelmét, a kik értékpapírokkal s főleg sorsjegyekkel bírnak. A „Pénzügyi Utmutató“, melyet ismert nevű közgazdasági írók szerkesztenek, hivatva van kiszorítani azon selejtes sorsolási lapokat, melyeket egyes bankárok adnak ki azért, hogy általuk és segélyükkel üzletfeleket szerezzenek maguknak és a mely lapok ezen üzleti körözüny-szerű jellegüknél fogva nélkülözik a megbízhatóság és páratlanság azon mérvét, mely előfeltétele a hivatásos sajtónak és a mely egy pénzügyi lapnál egyenesen mellőzhetlen. Ellentétben a hivatkozott bankár-közlönyökkel a „Pénzügyi Utmutató“ tisztán hírlapi vállalat és ez indította a nagymélt. m. kir. belügyministert arra, hogy 1888. évi 34295. sz. körrendeletével a „Pénzügyi Utmutató“-t mint „hiteles sorsolási lapot és teljesen megbízható szakközlöny“ hivatalosan ajánlva. A „Pénzügyi Utmutató“ rendesen minden huzás után jelen meg; közli a magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek huzásait, ugy-szintén a záloglevelek, kötvények és részvények sorsolásait mindenkor a hátralékosok vagyis a korábban kisorsolt, de még kifizetés végett be nem mutatott darabok kimutatásával együtt tájékozható cikkei és felvilágosító közleményei a tőzsde, pénzügyek és biztosítás köréből megörják az értékpapírbirtokost károsodástól. Szerkesztői postájában nyíltsággal és ez a lap főbece, üzleti érdek nélküli alapos felvilágosítást ad a leg-

különfélebb kérdések iránt. Díjmentesen vállalja el előfizetői sorsjegyeinek revisióját sőt állandó nyilvántartását és kisorsolás esetén azonnal értesíti az illetőt. Ugyancsak ingyen közvetíti a lap kiadóhivatala a magyar értékpapírok esedékes szelvényeinek beváltását, a kisorsolt értékpapírok beváltását vagy kicserélését stb. Szóval egyenesen teljesíti mindazon apró szolgálato-kat, melyekért a közönség nem mindig megbízható bankárokhöz szokott fordulni. A „Pénzügyi Utmutató“ előfizetési ára egész évre két forint, félre egy forint. Előfizetheti legészterűbben postautalvánnyal a kiadóhivatalban. Budapest, Andrassy 84. sz. a.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

VASUTÜGYEK.

(Szab. osztr.-magy. államvasutttársaság.)
A szab. osztr.-magy. államvasutttársaság az utazó közönség érdekében és annak kényelmére Budapestben, dorottya-utca 4. sz. alatt külön városi menetjegyirotat rendez be, a hol f. év november 16-tól kezdve a szabad, osztrák-magyar államvasutttársaság utirányain érvényes, a bel- és külföld jelen-tékenyebb állomásaira szóló közönséges menetjegyek, menettérít-jegyek, továbbá fűrdő-évedjegyek, körutazási és bérletjegyek stb. kerülnek kiadásra.

Együttal a szab. osztr.-magyar államvasutttársaság budapesti pályaudvarán lévő körutazási jegypénztár működése megszűnik és a menettigazolványok ezen nemének kiszolgáltatása a nevezett időponttól kezdve csak a városi irodában történik, a hol az utasoknak egyszersmind vonatatlakozásokra, menetrendekre utazási utirányokra nézve a legelőzékenyebb módon felvilágosítások nyujtatnak.

Azon utasok, kik a nevezett városi irodában látják el magukat menettigazolványokkal, ez utóbbiak alapján mindazon állomásokra adhatnak fel uti podgyászt, a melyekre nézve a szabadalm. osztrák-magyar államvasutttársaság budapesti pályaudvarán közvetlen podgyásztovábbítás van berendezve, mi mellett azonban a podgyásznak a városi irodából a pályaudvarra való átszállítását külön pótlilleték szedetik be, melynek magassága a városi irodában betekinthető díj-szabásában meg van állapítva.

A városi irodában váltott menetjegyek alapján azoknál a pályaudvaron lévő podgyászpénztáraknál is adhatók fel podgyászküldemények.

A városi menetjegyiroda vezetésével Häutter Lipót és társa cégé bizott meg.

4059. sz. kig. 1888. (391—3.1)

Pályázat.

Szerb-Aradac községben megürlt szü-lésznoi állomás betöltésére a választást f. évi december hó 16-án, reggeli 9 órára, Szerb-Aradac község-házánál kitűzöm.

Felhívatom a pályázni óhajtok, kik a magyar és szerb nyelvet szóval birják, hogy kellően felszerelt folyamodványaik a választást megelőző napig alólirottánl benyujtsák. A javadalmazás a következő:
1. Évi fizetés készpénzben 100 frt,
2. Minden szülesi eseténl:
a) házias és háztalan zsellér 1 frt,
b) földbirtokos fél zsellér 2 frt,
c) „ „ „ egy „ 3 frt,
d) „ „ „ telken felül 4 frt,
e) szegények ingyen.
3) Minden egyéb látogatás: a) nappal 20 kr., — b) éjjel 40 kr.

Kelt N.-Beeskerek, 1888. nov. 24-én.

Bakalovich Ágost. fűszolgabíró.

4961. sz. ex 1888. (390—3.1)

Hirdetmény.

A nm. közmunka- és közlekedésügyi m. kir. ministerium f. évi november 19-én 52501. szám alatt kelt magas rendeletével a felsőtorontali ármentesítő-társulat keretébe tartozó marostói töltés magasbitása és erősbitése céljából Szőregh és Deszk községek hatáiban elfoglalt földterületekre nézve a kisajátítási eljárás elrendelvény, a tárgyalás folyó évi december 15-én, d. e. 9 órakor Szőregh községében, d. u. 3 órakor pedig Deszk községében (község-házánál) fog megtartatni.

Felhívatom tehát az érdekelte felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelte felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Szőregh illetve Deszk község-házánál 15 napi közzsemlére kitűtetek.

N.-Beeskerek, 1888. nov. 22-én.

Fűszpán hiv. távol: Rónay, alispán.

Hirdetmény.

A szerb-szent-mártoni jegyzőségnél, a községi pénztárból 360 frt évi fizetéssel, a jegyzői teendőben jártas irnok azonnal fel-fogadtatik. — A szerb nyelvnek ismerete kívántatik. — Ajánlkozások alólirottánl inté-zendők. (382—2.1)

Szerb-Szent-Márton (u. p. Ujpecs), 1888. november 22-én.

Ambrózy János, jegyző.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint több helybeli 606, 1349, 1273, 1350, 1994, 848, 956, 1662, 772, 994, 2608, 972, 2237, 2310, 1578, EV-BB., 766, 778, 1646, 783, 1385, 1352, 1971, 1428, 1353, 1308, 2622, 1794, 856, 1702, 1110, 1279, 913, 2451, 2457, 1418, BB., EV., 1140, BB., BB.-EV., 774, BB.-EV., 2444, 1386, 1602, 2267, 1565, 954, 2234, 1296, 2457, 1321, 1494, 1630, 1663, 478, 1774, 298 99, 286, 638, 178, 171, 523, 594. házászámok alatti lakosnál kinlevő állami és községi adók, bélyeg és jogilleték és hadmentességi díj fedezésére lefoglalt 138 hektó 76 liter, 127 mmáza, 10 mérő és 96 kilo tiszta buza, 214 zsák csöves kukorica, egy takaréktűzhely, egy cséplőgép, 12 párna, 3 rézkatlan, 3 asztal, egy dunyha, 2 diván, 3 chiffon, 3 szék, 2 mérő mohár, 60 liter repeze, 7 szőnyeg (tyilim) 2 ló, 2 hintó, 2 tehén, 2 ökör, 2 koca, továbbá bádigos árúk és különféle szobabútorok a f. évi november 30-án és december 1., 3. és 4-én, mindig délelőtt 9 órakor a városház előtt tartandó nyilvános árverésen eladattai fognak.

Nagy-Beeskereken, 1888. nov. 20.

Polgármester helyett:

Krszties János.
főjegyző.

Önkéntes nyilvános árverés.

Egy legjobb karban tartott nagy gazdaság, mely áll: körülbelül 80 vonóökrök, 14 pár ló, 6 különösen szép csikók, 1400 darab birkák, 1 Shuttleworth-féle majdnem új gőzcséplőgép, más gazdasági gépek és eszközök, kocsik, ekék, luxus-kocsi, butor, háziesszközök stb.-ből, 1888. december 5-én önként elárvereztetik Török-Kanizsán.

(393 - 1.1)

Pályázati hirdetmény.

A nyugdíjazás folytán üresedésbe jött Csebeza községi jegyzői állomásra, melylyel évi 700 frt készpénzítés, a jegyzői lak és melléképületének s a hozzá tartozó kertnek szabad használatáért, egy 400 □-ölből álló pótkertnek adoménent használata, a fűtéshez szükségelt tüzfának ingyen fuvarozása, szabad örlés, négy drb szarvasmarháknak szabad legeltetése, hivatalos utazások alkalmával ingyen községi fuvar, ujonczozás alkalmával 5 frt napidíj s a község szabályrendeletében megállapított egyéb munkadíjak vannak összekötve az 1886. évi XXII. t. cz.

82. §-ának értelmében pályázat nyitattik s a község képviselő testülete által megjelölt választás hatánapjául f. évi december 11-ik napjának d. e. 11 órájára Csebeza község-házánál kinttettek.

Felhívattak tehát mindazon egyének, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kelőleg felszerelt pályázati folyamodványukat f. évi december 10-ig az alírott főszoftgábirói hivatalnál annál inkább benyújtsák, mert későbbben érkezettek figyelmen kívül fognak hagyatni.

Párdányban, 1888. november 9-én.

Torontálmegye párdányi járási főszoftgábirói hivatala.

Nincs többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és gyuladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését meggátolja: a szájhűzt azonnal megszünteti naponta használatnál

es és k. udv. fogorvos és udv. szállító, valódi

Dr. POPP világhírű **Anatherin SZAJVIZÉ** kétszer oly nagy palackokban mint eddig

Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

Dr. Popp fogpasztája, mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja

Dr. Popp, Anatherin fogpasztája, mely a egjobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús megerősítésére.

Dr. Popp fogpora, ragyogó fehérségű fogak t. köleszőz anélkül, hogy mint más fogporok a fogak zománczát megsstené

Dr. Popp növényzappana, a legjobb gyógyipere-zappana, mindenemű bőrküütesek ellen és különösen: furdőküü

Dr. Popp napraforgó Vénusz zappana (nem glicerin). A legújabb és a legfinomabb divatipere zappanak. A bőrt bárszonyfőnmómá teszik. (386-12.1)

Arak: Anatherin-szajviz 50 kr., 1 frt és 1 frt 40 kr., Anatherin fogpasztája tégelyben 1 frt 22 kr., Aromatikus fogpasztája 35 kr., Fogpor dobozban 63 kr., Növényzappan 30 kr., Napraforgó-zappan 40 kr., Vénusz-zappan 50 kr. E szerék kaphatók Nagy-Beeskereken: Kellner J., Menezer L., Kovács S. gyógyszerészeknél, Kóts A. F., Weisz H. és Deutch M. kereskedőknél.

Dr. Popp J. G. udv. fogorvos úrnak

Cs. és kir. szabadalmazott Anatherin szajvizét vegyészeti tanmühelyemben a legszorgosabb vegyi vizsgálatnak vettem alá, melynek eredménye, hogy: Anatherin-szajvize kizárólag a legjobb minőségű alkatriésekből áll, melyek a nekik tulajdonított gyógyerővel teljes mértékben bírnak és tudományosan tapasztalatok alapján kellő szakértelemmel vannak összeállítva úgy hogy a szajviznek használata bármily fog- és szájbajoknál általában az igazsághoz képest bárkinél legmelegebben ajánlható.

Dr. Werner

a borszezői vegyészeti intézet igazgatója, gyógyszerész és bites vegyész.

Meghívó.

A „Tamisász szabályozó- és belviz-levezető-társulat” 1888. évi december 7-én, d. e. 9 órakor, Ném.-Párdány község-házában

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. társulati tagok ezennel tisztelettel meghívattak.

A tárgysorozat a következő:

1. A nm. m. kir. közmunka- és közlekedésügyi ministeriumnak 46563.-1888. sz. magas rendeletének bemutatása, mely szerint

a f. évi szept. 23-án tartott közgyűlésben IV. sz. a hozott az örházak felnem építését kimondó határozat feloldatott.

2. O-Telek község kérvényének az ötelek-párdányi ut mentén elvonuló mellécsatornának társ. főszoftgábiró tétel iránt, és az erre elutasító véleményezéssel hozott választmányi határozatnak tárgyalása.

3. Választmányi indítvány az alapszabályok 21. §-nak módosítása tárgyában. Párdány, 1888. november 20-án.

Elnök ur megbízásából:

Szladék János.
társ. alelnök.

(387-1.1)

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás

Nyári gyógyítás

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A sokszoro sitott ezége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorfégés, székrekedésnél, májbajok, vertolulás, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertaraban. **MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.**

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ütő foglalkozással az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen Isten fizesse meg-et mondok erte; ezek a gyomorj jóva és tót könyvüvé teszik.

Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb bedörzslő szer

köszvény csúz

és minden meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. véd jegyét és aláírást viseli

Bedörzslésnél sikeres használat köszvény, esz, mindenemű te-fájdalnak és benulásnál: **burogatás alakjában** minden sérelem és sebnél, dagadtok, gyuladásoknál. **Belsőleg** vizzel vegyítve hirtelen rosszullet, hányas, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é. Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertar és anyagkeres kedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvételt. Két üvegnél kevesebb nem küldetik

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy szerien működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magammal. Mely tisztelettel (253-52 19)

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Kapható Nagy-Beeskereken: Menezer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyszer, uraknál.

Neumann M. bécsi ruha-raktára.

Gyár Bécs, VI. ker., Máriahilferstrasse 35. sz.

Piókok: Zágráb, Belgrád, Fiume, Eszék, Nagy-Beeskerek, Laibach, Nisch, Sarajevo, Temesvár, Triest és Zara.

Nagy-Beeskerek. Hunyadi (tő)-utca. Kupuszarovits-féle ház.

Őszi és téli idényhez.

Uri öltönyök Cheviot, Loden Velour, Kammgarn stből	10.— firtól
Uri felöltők Loden, Cheviot, Cochmen, Kammgarn stből	8.— "
Uri mencsikoffok Loden és Cheviotból	12.— "
Uri téli-kabátok Loden, Palmerston, Shepskin, Tiüfl stből	10.— "
Uri nadrágok Cheviot, Loden, Velour, Kammgarn stből	3.50 "
Uri nadrágok mellénnyel Cheviot vagy Velourból	5.— "
Gyermek öltönyök Cheviot, Velour, Kammgarnból	3.50 "
Gyermek Mencsikoff őszi és téli	9.— "
Gyermek felöltők és téli kabátok	4.— "
Bunda-Sacos uraknak	10.— "
Utazó bundák	30.— "
Női eső-köpenyek minden modorban és szövetekben	6.— "
Női őszi zsakatok	4.— "
Leány eső-köpenyek	2.50 "
Leány zsakatok	3.— "
Női téli köpenyek	10.— "
Női téli zsakatok	6.— "
Női téli látogatók (visits) minden modorban és szövetekben	9.— "
Leány téli-köpenyek	3.50 "
Leány téli zsakatok	6.— "
Leány kötött ruhácskák 1 1/2 egész 6 éveseknek, különfélék	3.50 "
Női kötött derék a legújabb modorban	5.— "

Uri-inge, gallérok és kézelők.

A jelentős kész készleten kívül elfekszik egy dustartalmu választék a legfinomabb belföldi, angol és francia szöveteknek **megrendelések részére mérték** után, a melyek bécsi műhelyünkben a legjobban elkészittettek.

Indittatva érzem magamat a t. cz. közönséget arra figyelmeztetni, hogy a mi kész ruháin csak kicsinybeni eladásra készittettek, tehát sokkal jobbak mint a szokásos kész ruhák, és daczára ennek mégis olesőbbak mint amazok, úgy, hogy minden vevő előnyösen vesz.

„Jó” a mi üzletelvünk.

(357-26.26)

Kovács Gedeon,
Neumann M. czég bej. képviselője.